

nu upprest vid vägen, som leder till Vik». Men detta var ett misstag, som redan i »Rättelser och tillägg» i slutet av häftet ändras till: »Stenen är ej återfunnen» (jfr även h. 5, 1876, s. 122).

I ett brev till J. G. Liljegren, daterat Vik den 13 aug. 1827 (ATA), skriver C. G. v. Brinkman: »Under min tjänstledighet härstädes har jag väl ej varit synnerligen vettenskapligt sysselsatt, och orten är mindre rik på ålderdoms-minnesmärken, utom det gamla Slottet, som lär vara ett av de äldsta stenhus i riket, enligt hvad jag funnit anmärkt uti Salvii Uppland. En gammal runsten finnes väl nära gården, men så afnött, att jag ej kunnat läsa den. Emedlertid förmodar jag, att den redan torde finnas aftagen i *Bautil*, eller någon annan Samling af runstenar.» Huruvida det är U 864 eller U 865, som v. Brinkman har sett, kan givetvis ej avgöras.

Inskrift (enligt Rhezelius):

: olauf · lit · raisa · stain þino · eftir · suartaufþa · faður · sin · unuk · eftir · þorþ · burupur · sin
5 10 15 20 25 30 35 40 45 50 55 60 65

Olof let ræisa stæin þenna æftir Svarthauþða, faður sinn, ok æftir Þorð, broður sinn.

»Olov lät resa denna sten efter Svarthövde, sin fader, och efter Tord, sin broder.»

Till läsningen: 11 i har på v. sidan om hst en kort a-bistav; troligen en tillfällighet. Runorna a och n ha i inskriften alltid dubbelsidig bistav, o däremot formen þ. Anmärkningsvärt är, att o-runan brukas som tecken både för o-ljud (olauf, þorþ) och för (nasalerat) a (þino). 25 t är skadat upptill. Efter 42 r står på Rhezelius' teckning ett e; troligen felaktigt, då stenytan här synes ha varit skadad. 46—49 unuk är givetvis fel för auk (Fa 6 har inuk). Mellan 65 r och 66 s finnas på teckningen två sk.

Om kvinnonamnet *Olof* se Sö 296; om mansnamnet *Svarthauþði* (*Svarthofði*) se U 52, om *Þorðr* Sö 175.

Ornamentiken på U 864 påminner i hög grad om U 845. Båda äro säkerligen verk av ristaren Arbjörn.

865. Vik, Balingsta sn.

Pl. 144.

Litteratur: D 1:140. J. Bureus, Fa 6 s. 220 n:r 266 (Rhezelius), Fa 5 n:r 21; J. Rhezelius, F 12 n:r 80; Ransakningarna 1667—84; UFT h. 3 (1873), s. 17; O. v. Friesen, Runstenar i Uppland undersökta 1899—1901 (ATA), Anteckningar (UUB).

Äldre avbildningar: Rhezelius, teckning (i F 12); Dybeck a. a.; C. M. Bolm, teckning 1879 (ATA); V. Gyllenskiöld, teckning (ATA); v. Friesen, foto 1900 (ATA, UUB).

Runstenen står rest i ängen 6 m. Ö om allén till Vik, omkr. 600 m. N om slottet, och 6 m. SÖ om bron över en bäck, som rinner ut i Lårstaviken.

Ristningen var känd redan av Bureus. Den betecknas av Rhezelius, som har ritat av den, som »Den andra på samma stadh», d. v. s. på Viks gamla gårdstomt. — Den är säkerligen en av de runstenar, som enligt *Ransakningarna* funnos vid Vik (se ovan U 864). Den finnes emellertid varken upptagen i *Bautil* eller i Liljegrens *Runurkunder*. Den betecknas av Dybeck som »nyfunnen», och det säges, att den är »nyligen åter rest vid vägen mellan Norstad och Wik, utmed ett mindre vattendrag, som utfaller i Låstadviken». I UFT h. 3 (1873) tillägges, att »två mindre fragment med runor hafva sedermera funnits på samma ställe och höra troligen till denna sten, ehuru bitarna ej kunnat hoppassas (meddeladt af herr greffe von Essen)». Platsen är utmärkt på Geologiska kartbladet »Sigtuna». Och i beskrivningen (1865) meddelas, att en

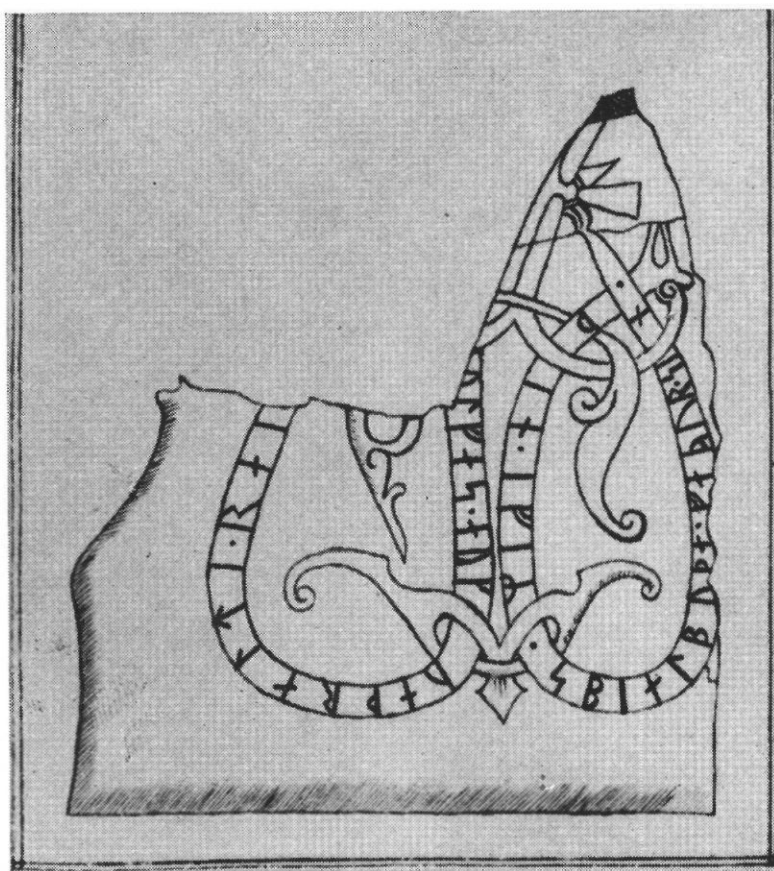

Fig. 354. U 865. Vik, Balingsta sn. Efter teckning av Rhezelius.

runsten finnes stående »vid Wiks allé vid en bro öfver en liten bäck». Då de tre delarna voro felaktigt hopsatta och även grunden var dålig, lagades stenen och restes på nytt genom Riksantikvarieämbetets försorg år 1946.

Blågrå granit. Höjd 1,25 m., bredd 1,65 m. Ytan är mycket jämn och slät. Ristningen är synnerligen jämnt och skickligt huggen. Den är tydlig och väl bevarad.

Inskrift (med det inom [] supplerat efter Rhezelius):

... **ulfas** · **au**[**k ue**]**pralti** · **rai** ... **þin** · **iftir** · **sþiallþuða** · **faður** · **sin** ·

[*Ig*]ulfas[*tr*](?) ok *Veðraldi* ræi[*stu*] ... þenna æftir *Spjallþuða*, faður sinn.

»Igulfast(?) och Väderalde reste denna [sten] efter Spjallbode, sin fader.»

Till läsningen: Framför 1 **u** är intet sk synligt. En jämförelse med den andra runslingan gör det sannolikt, att framför 1 **u** har gått en eller två runor. Nedre delen av 1 **u** är borta, men runan torde vara säker. Av 8 **k** är endast hst:s övre del i behåll. Intet **a** finnes efter 22 **n**. 23 **i** är icke stunget. En fördjupning finnes visserligen mitt på hst, men den är sannolikt icke huggen. Nedre delen av 38—39 **ap** är borta, därigenom att stenens kant är skadad.

Rhezelius: 9—16 **uepralti**, 23—27 **iftir** (F a 6), 9—16 **uapralti**, 23—27 **ifir** (F l 2). — Dybeck (som endast kände till det största stycket) saknar r. 9—19. 23 **i**. — v. Friesen: 1—5 **ulfas**; 14 **i**, »möjl. l men ej trol.»; 23 **i**, »Vid midten af stafven en grund osäker insänkning, möjl. e.»

1—5 **ulfas** bör sannolikt uppfattas som en onöjaktig beteckning för namnet *Igulfastr*, med de båda sista runorna utelämnade. Jfr 20—22 **þin** för **þina**. Om namnet *Igulfastr* se E. Wessén, *Nordiska namnstudier*, s. 100. Möjligt är givetvis också, att namnet har varit *Holmfastr* (*Holfastr*). U 865 ger ett nytt belägg, det tredje från uppländska inskrifter kända, på det sällsynta mansnamnet *Veðraldi*; se om detta U 463 och U 735. Om namnet *Spjallþuði* se U 88.

Ornamentiken på U 865 påminner i hög grad om U 652 och U 688, vilka båda äro signerade av ristaren Arbjörn. Det kan knappast vara något tvivel om att han har utfört även U 865.